

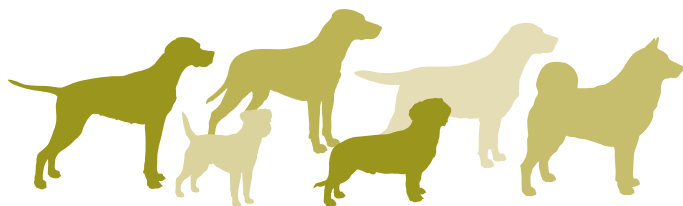
JAKT- hundar

Vilken ras ska jag välja?

SVENSKA KENNELKLUBBEN

JAKTHUNDAR

*”Det finns cirka 90 jakthunds-
raser i Sverige. Alla har sin speciella
roll i jakten, och deras förmåga att
utföra sin uppgift på bästa sätt har
formats under många års avelsarbete.
Med en rashund vet du vad du kan
förvänta dig av hunden under jakten.
Jakthunden – jägarens bästa vän!”*

Jägarens bästa vän

Vad vore jakten utan hund? Inte lika rolig, spännande eller givande – så resonerar nog de flesta svenska jägare, vare sig de är hundägare eller ej. Jakthunden är den som finner viltet, skapar skottchanser, söker efter det fallna bytet och ibland reder ut det som gått snett.

För jakthundsägaren är hundens arbete minst lika viktigt som att skjuta – ofta till och med viktigare. Det klangfulla skallet, det eleganta kastståndet, det outtröttliga spårarbetet, apporten av gåsen som var nästan lika stor som hunden själv – det är sådant som jakt-hundsägare minns och gläds åt, och som berättas runt brasan eller i jaktstugan om och om igen.

Det finns idag elva olika typer av jakthundar i Sverige och över 90 jakthundsraser. Vilken du väljer handlar framför allt om vilka viltslag och vilken jaktform du vill ägna dig åt. Även var i landet du jagar, hur stor marken är och hur mycket tid du vill lägga på dressyr spelar stor roll. Samt inte minst vad familjen tycker – de flesta svenska jakthundar är idag även familjehundar.

I den här broschyren kan du läsa om de olika jakthundstyperna och hur de arbetar. Vill du veta mer hjälper jakthundsklubbarna dig gärna vidare. Ju mer du tar reda på om jaktformen och om rasen, desto större chans att din nya jakthund blir din bästa jaktkamrat.

Lycka till i valet av jakthund!

Älghundar (Ställande hundar)

Sveriges populäraste jakthundstyp

Jakt med ställande hund är den vanligaste jaktformen med hund i Sverige. Älg är det traditionella jaktviltet, men idag används hundarna lika ofta för vildsvin.

De ställande hundarna utgör ryggraden i svenska löshundsjakten. I princip alla svenska jägare, nära 300 000 personer, deltar på älgjakt varje år och kommer då i kontakt med hundtypen. Under senare år har de ställande hundarna fått en ny stor uppgift: jakten på vildsvin. Idag skjuts ungefär lika många älgar som vildsvin och därmed har benämningen ”älghund” allt mer börjat ersättas av ”ställande hund”.

Den svenska jämthunden är den vanligaste rasen av denna typ, och en av Sveriges till antalet största raser över huvud taget. Norsk älghund grå (gråhund), de tre lajkaraserna

och karelsk björnhund tillhör också gruppen, liksom norsk älghund, svart, hälleforshund och svensk vit älghund.

I princip jagar alla raserna på samma sätt, men vissa skillnader finns. Lajkaraserna till exempel anses oftast ha ett lite mindre och snabbare sök än de skandinaviska hundarna, och norsk älghund, svart betraktas ofta som specialisten på ledhunds jakt. Skillnaderna mellan individerna är dock stora, och var och på vilket vilt hunden jagas in är ofta lika avgörande som vilken ras man väljer.

Så går jakten till

Utmärkande för de ställande hundarna är att de skäller stånds kall vid kontakt med vilt – man säger att de ställer viltet. Ståndskallet visar jägaren var viltet befinner sig så att han eller hon kan ta sig till platsen för att

skjuta. Om viltet går undan ska den ställande hunden försöka att få stopp på det och ställa det med skall igen. De ställande hundarna kan utöver jakten på älg och vildsvin även användas för jakt på rovvilt som björn, lodjur och grävling.

Ställande hundar kan också användas för älgjakt med lehdhund, där hunden i lina söker efter älgen och på så sätt leder jägaren till platsen. Vid lehdhundsjakt måste hunden vara helt tyst. Jaktformen är ovanlig i Sverige men har ökat när rovdjuren blivit fler.

Ställande raser används också ofta som eftersökshundar. Förmågan att få viltet att stå still med hjälp av ståndskall gör dem särskilt lämpliga som så kallade stopphundar vid eftersök, men många är även duktiga spårhundar.

Jaktmöjligheter

Jakten med ställande hund bedrivs överallt i landet. I södra Sverige dominerar vildvinsjakten, i norra Sverige jagas främst älg. De

flesta som har ställande hund ingår i ett jaktlag. För den som har en duktig hund finns även möjligheten att gå som hundförare åt andra jaktlag och jaktarrangörer.

Jaktdressyr och träning

En ställande hund kräver ingen omfattande jaktdressyr för att kunna jaga. Däremot måste man som ägare träna lydnad, främst inkallning, så att hunden kan kallas tillbaka om den ställer ett djur som inte är lovligt. Fysträning är också viktig, eftersom den ställande hunden behöver vara både uthållig, stark och smidig för att kunna jaga på ett effektivt och säkert sätt.

Jaktprov

Jaktprov görs på både älg och vildsvin. Dessutom finns lehdhundspröv. Proven med ställande hund går till som på praktisk jakt, med undantag av att viltet inte skjuts. Det typiska jaktprovet äger rum på jägarens egen mark, dit domaren kommer för att döma hunden.

Att köpa ställande hund

De ställande hundarna föds i princip utan undantag upp för jakt. Ett bra råd är att kontrollera föräldrarnas jaktprovsmärker och framför allt att försäkra sig om att de används för jakt på det viltslag man själv tänkt att jaga. Som familjehund är den ställande hunden vänlig och social, och många hundar bor idag tillsammans med sina familjer i hemmet, inte i hundgården.

Svensk vit älghund

Vill du veta mer?

Svenska Älghundklubben
www.algkundklubben.com

Grythundar

Specialister under jord

De används för jakt på räv, grävling och mårhund och bidrar till att farliga sjukdomar inte sprids – grythundarna, specialisterna på jakt under jord.

Jakt med grythund är en spännande jaktform med lång tradition i Sverige. Den har även en viktig funktion i samhället. Både räv och grävling, på senare år även mårhund, kan sprida farliga sjukdomar och dessutom ställa till skador i bebyggelse och i naturen.

Flera olika hundraser används för denna jaktform, bland annat borderterrier, jack russell terrier, parson russell terrier, släthårig foxterrier, tysk jaktterrier och tax.

Så går jakten till

Grythunden kan ha olika uppgifter i grytet. För jakt på räv används hundar som arbetar

som ”rävsprängare”. Genom att vara rörliga och göra korta ruser får de räven att lämna grytet. Jägaren och eventuella passkyttar positionerar sig runt grytet. Vid jakt på grävling eller mårhund är rollen istället att få viltet att ligga stilla i grytet. Hunden markerar med skall var i grytet den befinner sig – den jobbar som ”förliggare”. Jägaren gräver sig sedan ner till hunden och tar upp den, varefter jakten på viltet avslutas med hjälp av gryttrevolver.

Avgörande för en bra grythund är att den har stort rovviltintresse, är modig men ändå försiktig och att den backar vid behov. Under jakten får varken hunden eller viltet skadas.

Jaktmöjligheter

Med en duktig grythund kan man räkna med många jakttilfällen. Räv och grävling

är spridda över nästan hela landet, mårddunden i vissa områden.

Som ägare av en grythund gör man ofta insatser på uppdrag av andra. Grythundar behövs för predatorjakten, som ofta är en förutsättning för en livskraftig småviltstam. De används även för eftersök av skadat vilt som gått i gryt – grythund och drivande hund är en bra kombination.

Dessutom används grythundar vid skydds-jakt året om.

Jaktdressyr och träning

Att äga en grythund innebär att vara inställd på omfattande lydsträning. Hunden måste kunna kallas ut från grytet vid behov och den behöver också lära sig grytapportering.

Innan hunden är redo för jakt måste den jakt-tränas. Jakthundsklubbar erbjuder träning i provgryt (träningsgryt) med levande grävling på många platser i Sverige. Det lär hunden att hantera viltet under kontrollerade former,

Strävårig tax

samtidigt som man ser om hunden har de önskvärda egenskaperna för grytjakt.

Jaktprov

Två typer av jaktprov för grythundar finns. Grytanlagsprov äger rum i provgryt och är en beskrivning av hundens jaktliga egenskaper. Grytjaktprov äger rum i naturgryt med vilda rävar, grävlingar eller mårddhundar. För att få starta på grytjaktprov krävs att hunden har visat de önskvärda egenskaperna på anlagsprov.

Att köpa grythund

När det gäller själva grytarbetet är skillnaderna mellan individer större än skillnaderna mellan raserna.

Inom grythundraserna finns uppfödare med olika avelsmål. Som blivande valpköpare måste man försäkra sig om att föräldradjuren verkligen används för grytjakt, helst även att de har meriter från jaktprov. Förutom jakt-egenskaperna är även storleken, bröstomfånget och smidigheten viktiga för grythunden – blir den för stor ryms den inte i grytets smala gångar.

Vid sidan av jakten är grythundarna pigga, energiska familjemedlemmar, som mår bra av att aktiveras under hela året.

Vill du veta mer?

Svenska Grythundklubben

www.grythundklubben.se

Svenska Terrierklubben

www.terrierklubben.se

Svenska Taxklubben

www.taxklubben.org

Skällande fågelhundar

Mästare på skogsfågel

Deras skall får den skygga skogsfågeln att sitta kvar i trädet – de skällande fågelhundarna, mästarna på jakt på orre och tjäder.

De skällande fågelhundarna är specialisterna på skogsfågel – orre och tjäder, ibland även järpe, tre skygga arter som är nästan omöjliga att hitta utan hund. Hundarna som används vid jaktformen är den svenska norrbottnenspetsen och den finska spetsen, ofta kallade för ”trädsköllare”. Även lajkaraserna används ibland vid skogsfågeljakt.

Så går jakten till

Den skällande fågelhundens uppgift är att hitta fåglarna och få dem att stanna kvar tills jägaren anländer. Under sökturen är hunden borta mellan fem och femton minuter. Jakten

bygger på hundarnas medfödda förmåga att hitta fågel på marken (med hjälp av spårLöpor) och få den att träa – att sätta sig i ett träd. Hunden kan också finna fågel direkt i ett träd. Under trädet där fågeln sitter börjar hunden att skälla. Skallet vägleder jägaren till hunden och avleder samtidigt fågelns uppmärksamhet från jägaren som närmar sig. Skogsfågeln är varsk – minsta brutna kvist får den att ta till vingarna. Den sista biten får jägaren smyga sig fram, inte sällan på alla fyra, tills han eller hon kan se fågeln och komma i skottläge.

Utöver skogsfågeljakten kan trädsköllarna användas även på annat vilt och det finns de som ställer älg.

Jaktmöjligheter

Jakt med skällande fågelhund är ensamjakt.

En jägare och en hund – så ser ett typiskt jaktsällskap ut. Det är en spännande men krävande jaktform, som passar den som uppskattar samarbetet med hunden och naturupplevelsen i lika hög grad som möjligheten att skjuta.

Jakten med skällande fågelhund bedrivs i huvudsak från mitten av Sverige och norrut. Har man inte egen jaktmark går det att köpa dagjaktkort för en mindre summa på många håll. Det ger möjlighet att jaga skogsfågel och annat småvilt under en dag.

Jaktdressyr och träning

En skällande fågelhund behöver, som alla jakthundar, lydnadstränas för att kunna kallas in och styras vid behov. Någon egentlig jaktdressyr behövs ej. Injagningen handlar om att låta hunden få mycket tid i skogen, så att den kan utveckla sina medfödda egenskaper. För att optimera möjligheterna på jakt behöver dessutom både hund och förare träna kondition. Även skyttet måste tränas – kulskytte i tät skog kräver en säker hand och gott omdöme.

Finsk spets

Jaktprov

Jaktprov för skällande fågelhundar går i princip till som på praktisk jakt, men fågel fålls ej. Under provet bedömer domaren hundens sök, dess förmåga att finna fågel, skallet, förmågan att hålla kvar fågel i trädet med mera. Provet kan vara ett så kallat ordinarie prov med flera deltagare, eller ett rörligt prov, där en domare kommer till hundägaren och dömer hunden på dennes egen mark. Även lajkaraser har rätt att delta.

Att köpa skällande fågelhund

Vilken av de två skällande fågelhundraserna man väljer är i huvudsak en fråga om tycke och smak. Samtliga hundar i båda raserna föds upp till jakt, däremot finns uppfödare med olika jaktlig inriktning. Norrbottenspetsen är till antalet mindre än den finska spetsen, och det gäller att vara ute i god tid om man vill ha en hund från en viss parning. Inför valpköpet bör man ta reda på så mycket som möjligt om föräldradjurens jaktliga meriter. Om tidigare generationer också har dokumenterad jaktlig duglighet är det en fördel.

När det inte är jakt trivs den skällande fågelhunden i hemmet där den gärna vill ha uppmärksamhet.

Vill du veta mer?

Specialklubben för
skällande fågelhundar
www.tradskallare.se

Stående fågelhundar

Fågeljaktens eleganter

Vindsnabbt sök – och så plötsligt: stånd! Jakten med stående fågelhund handlar lika mycket om njuta av hundens arbete som om att fälla fågel.

De stående fågelhundarna är en stor grupp jakthundar som används för jakten på hönsfågel – raphöhns, fasan, ripa, orre och tjäder. Vanliga raser är pointer, engelsk setter och irländsk röd setter, vorsteh, breton, kleiner münsterländer och weimaraner.

I gruppen ryms även lite mer ovanliga raser som ungersk vizsla, bracco italiano, spinone, stabyhoun, drentsche patrijshond, gammel dansk hönsehund med flera.

Så går jakten till

Gemensamt för de stående fågelhundarna är att de söker av stora arealer i hög fart, vanligen i galopp. Vid vittring av tryckande

hönsfågel fattar de stånd – ett medfött beteende. En hund som står för fågel är blickstill, med varje muskel på spänn och ofta med ett lyft ben, och markerar för jägaren var fågeln befinner sig. På order reser hunden fågeln så att jägaren kan skjuta. Efter skottet ska hunden apportera bytet.

I princip jagar alla stående fågelhundarna på samma sätt, men vissa skillnader finns. De brittiska raserna är utpräglade specialister. De används enbart för hönsfågeljakt och deras sök är snabbast och vidast av allas. De kontinentala raserna har ett bredare register. De jagar inte bara fågel, utan används även för eftersök och som apportörer på land och i vatten.

Jaktmöjligheter

Jakten med stående fågelhund bedrivs i hela Sverige. I södra och mellersta delarna av

landet jagar man på fält, i norr på fjället och över hela Sverige i skogen. Rippremiären den 25 augusti är något av årets höjdpunkt för ägare till stående fågelhundar, och i princip alla åker till fjälls vid den här tiden, oavsett var i Sverige de bor.

För att jaga med stående fågelhund behöver man ingen egen jaktmark. Man ingår normalt sett inte heller i ett jaktlag, utan organiserar sin jakt själv. Många privata markägare och skogsbolag säljer möjligheter till jakt, och i fjällen kan man mot avgift jaga på statens mark. Den som har en duktig fågelhund har även goda möjligheter att gå som hundförare åt andra jägare.

Jaktdressyr och träning

Som ägare till en stående fågelhund behöver man vara inställd på att lägga en hel del tid på dressyr. Det stora och snabba sökandet och hundarnas stora jaktlust kräver att man kan styra sin hund även när den är flera hundra meter bort. Lusten att springa och söka ut har hundarna med sig i vardagen. Även den så kallade respekten, att hunden ska sätta eller lägga sig ner när fågeln flyger upp, är något man som fågelhundsägare får räkna med kräver en del arbete. Alla raser ska kunna apportera och behöver utbildas på detta område.

Ungersk vizsla

Jaktprov

Många som har stående fågelhundar är intresserade av jaktprov, och årligen görs flera tusen starter. De brittiska rasernas prov äger rum på fält, fjäll och i skog. På fält- och fjällprov prövas hundarna i så kallade parsläpp, två och två. För de kontinentala raserna består ett jaktprov av flera delar – dels de så kallade eftersöksgrenarna, dels fältproven (som även kan äga rum i fjällmark och i skog). De kontinentala raserna kan även gå viltspårprov.

Att köpa stående fågelhund

En stående fågelhund som får jaga är ett utmärkt sällskap – vänlig, social och tillgiven. Behovet av pålsvård är begränsat, däremot kräver jaktformen att hunden – och jägaren – håller sig i god fysisk form året om. I vissa av raserna finns uppfödare som föder upp hundar för andra syften än jakt. Som blivande valpköpare behöver man därför försäkra sig om att föräldradjuret verkligen kommer från jagande linjer.

Vill du veta mer?

**Svenska Setterklubben
för Engelsk Setter**

www.englishsetterklubben.se

Svenska Gordonsetterklubben
www.sgsk.se

Svenska Irländsk Setterklubben
www.sisk-setter.se

Svenska Pointerklubben
www.pointerklubben.se

Svenska Vorstehklubben
www.vorsteh.se

**Specialklubb för kontinentala
fågelhundar**
www.specialklubb-skf.se

Hannoveransk viltspårhund

Schweisshundar (Eftersökshundar)

Jaktens hjältar

Eftersökshundarna är jaktens hjältar. När ett vilt blivit påkört eller ett skott gått fel rycker de ut för att hitta djuret så att lidandet får ett snabbt slut.

Eftersökshundar behövs vid all jakt. När det gäller småvilt (fågel, hare och räv) behövs hundar som kan apportera in skadat eller skjutet vilt. Vid jakt på klövvilt (rådjur, hjort, älg och vildsvin) och stora rovdjur ska enligt Jaktförordningen en eftersökshund tränad för uppgiften kunna finnas på plats inom två timmar. Eftersökshundar har även en viktig roll vid de runt 45 000 viltolyckor i trafiken som sker varje år.

Bayersk och hannoveransk viltspårhund samt alpenländische dachsbracke – schweiss-hundarna – är de enda jakthundsraser som

är specialiserade på eftersök på klövvilt. Som regel kan de även tränas till att spåra rovvilt. Utöver dessa raser kan även andra raser tränas till eftersökshundar.

Så går hundarbetet till

Eftersökshunden för klövvilt och rovdjur har två uppgifter: den ska i lina spåra upp det skadade djuret, samt vid behov gå ifatt djuret och ställa det, så att jägaren får möjlighet att skjuta. Mindre klövvilt kan hunden själv avfånga. Vissa hundar behärskar båda uppgifterna, andra är inriktade på den ena eller den andra. Många eftersöksjägare väljer att jobba med två hundar i ett så kallat dubbelekipage – en spårspecialist och en så kallad ”stopphund”.

De tre schweisshundsraserna är framavlade framför allt som spårhundar och lämpar

sig väl för svåra förhållanden med långa spår i besvärlig terräng. De flesta kan även användas som stopphundar.

Alpenländische dachsbracke, eller ”alpländaren”, är den enda av de tre raserna som också har en uppgift före skottet: den fungerar som drivande hund med drevtider på 20–40 minuter. Rasen kan användas för jakt på allt slags klövvilt inklusive vildsvin.

Möjligheter till uppdrag

Den som har en utpräglad eftersökshund tar vanligen uppdrag både från jaktlag och jaktarrangörer. Många eftersöksjägare utför också trafikeftersök åt Nationella Viltolycksrådet. Som trafikeftersöksekpage är man underställd polisen och får en viss ersättning för sitt arbete.

Jaktdressyr och träning

Även om schweisshunden har starka naturliga anlag för att spåra krävs omfattande avancerad spårträning för att den ska bli säker i sin roll. Räkna med träning året om! Man måste också lära hunden att i alla

lägen ignorera friskt vilt. För att få en riktigt pålitlig eftersökshund krävs många praktiska eftersök. Även föraren behöver öva sig i bland annat skottplatsbedömning och inte minst se till att vara en säker skytt – även i mörker.

Jaktprov

Jaktprov för schweisshundar är i de lägre klasserna, anlags- och öppen klass, desamma som de vanliga viltspårproven. Schweisshundarna har en klass till, som bara är öppen för dessa raser: elitspårprov. Bayersk och hannoveransk viltspårhund kan dessutom genomföra praktiska eftersöksprov, där hundens arbete vid ett verkligt eftersök bedöms.

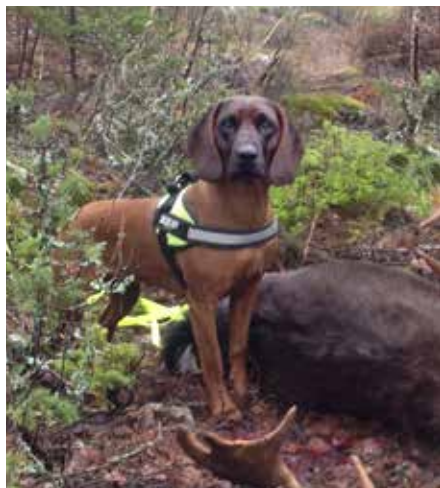
För alpenländische dachsbracke anordnas drevprov som prövar rasens förmåga som drivande hund.

Att köpa schweisshund

I princip alla schweisshundar används för sitt ursprungliga ändamål. Ett gott råd är att man som blivande ägare av en schweisshund trots detta försäkras sig om att föräldradjuren verkligen används för praktiska eftersök och att de arbetar på det sätt man tänkt sig. Alpenländische dachsbracke är en relativt ny ras i Sverige, som under de senaste åren ökat kraftigt i antal. Som valpköpare bör man vara noggrann i sitt val av uppfödare.

Till sättet är schweisshundar vänliga, sociala och ofta mycket keliga. Vid sidan av sitt jaktliga arbete lever de gärna som familjehundar i jägarhemmet.

Bayersk viltspårhund

Vill du veta mer?

Svenska Schweisshundklubben
www.svshk.org

Labrador retriever

Apporterande fågelhundar

Specialisterna på apportering

Retrierraserna är specialister på apportering på land och i vatten. Deras förmåga att söka och hämta in skjutet vilt gör dem till fågeljägarens viktigaste medhjälpare.

Retrievern är eftersökshunden nummer ett för fågel och småvilt. Främst används den vid jakt på fasan, and, gås och duva. Den gör även nytta vid jakt på annan fågel, liksom på hare och kanin. Labrador retriever är vanligast av de apporterrande raserna, men golden retriever, flat coated retriever och de övriga retrieerraserna används också på detta sätt. Duktiga apportörer hittar man även bland spaniels, kortdrivarna och vissa stående fågelhundar, även om dessa inte är specialiserade på uppgiften som en retriever.

Så går jakten till

Retrieverns roll är att bistå jägaren efter skottet vid jakt på land som vid vatten. Under själva jakten ska den sitta tyst och lugn bredvid sin förare och uppmärksamt iakttäta det vilt som faller och dess nedslagsplats. När det är dags för apport skickar föraren ut hunden för att hämta viltet. Ligger viltet långt bort ska hunden kunna dirigeras ut till området där viltet föll och där börja söka efter fågeln. En bra apportör ska även kunna utföra sitt arbete helt utan dirigeringar – ett så kallat fritt apportersök.

Förmågan att snabbt kunna växla mellan att vara passiv och att arbeta med hög intensitet är utmärkande för retrievern.

När det gäller apporteringen arbetar alla retrieerrasor på samma sätt. Den enda ra-

sen som har en uppgift även före skottet är nova scotia duck tolling retriever, ”tollaren”. Genom att springa lekfullt fram och tillbaka på stranden lockar den flockar av änder och gäss som ligger ute i vattnet att simma in mot stranden, så att de kommer inom skotthåll för jägaren. Arbetsättet kallas för ”tolling”, efter engelskans ord för att locka. Efter skottet ska tollaren apportera precis som de andra retrieverraserna.

Jaktmöjligheter

Enligt lagen ska en hund som kan apportera eller markera nedskjutna fågel medföras vid jakt på änder, gäss och ringduva, och dugliga apportörer är därför mycket efterfrågade i hela Sverige. Vid större fågeljakter på fasan och and behövs vanligen ett flertal hundar som hämtar in skjutet vilt, och som ägare av en välutbildad, duktig retriever kan man få många tillfällen till hundarbete.

Jaktdressyr och träning

En retriever som ska användas på jakt måste vara välutbildad. Den ska lära sig behärska så

Nova scotia duck tolling retriever

kallade linjetag, kunna följa dirigeringar och övas i markering – att memorera var fåglar fallit och kunna hämta in dem i jägarmässig ordning. Dessutom behöver den tränas i att vara lugn när andra hundar arbetar. Träningen är något de flesta retrieverägare ser som en del av nöjet med att ha en hund av denna typ, och möjligheten att gå kurs och att träna ihop med andra är stor oavsett var i landet man bor.

Jaktprov

Att starta hunden på jaktprov är en självklarhet för många som har retriever. Det finns flera olika provformer och inom dessa olika klasser. De vanligaste proven är de så kallade B-proven där hundarnas apporteringsförmåga prövas på kallt vilt. A-prov sker under praktisk jakt där fågel faller. Dessutom finns inofficiella (ej stambokförda) C-prov eller working tests där hunden ska hämta in dummies.

Att köpa apporterrande hund

Labrador och golden retrievern tillhör Sveriges vanligaste hundraser och inom dem finns många uppfödare som inte avlar för jakt. De jaktstammade och de icke-jaktstammade hundarna utgör skilda populationer. Kolla därför noga vilken inriktning kenneln har före valpköpet. Utanför jakttid är retrievern en utmärkt sällskapshund som gärna ägnar sig åt hundsporter och andra aktiviteter.

Vill du veta mer?

Svenska Spaniel- och
retrieverklubben

www.ssrk.se

Kortbenta drivande hundar

Rådjursjägarens bästa vän

Tax, drever, basset och beagle – de kortbenta drivande hundarna är rådjursjägarens bästa vän. Men de jagar lika gärna hjort, hare och räv.

Kortbenta drivande hundar är mångsidiga. De jagar det vanligaste jaktviltet vi har i våra skogar: rådjur, hare och räv. På senare år har den ökande hjortstammen utökat deras jaktliga register ytterligare. Den svenska drevern är den vanligaste jakthunden av de här raserna. Även beagle är populär. Av de nio taxvarianterna är det främst den stråvhåriga och korthåriga normaltaxen som används till jakt, och bland bassetraserna är petit basset griffon vendéen och basset fauve de bretagne de numerärt sett största raserna.

Så går jakten till

Den kortbenta drivande hundens uppgift vid jakt är att hitta viltet med hjälp av ”nattslag” – viltets spår från nattens födosök. När den lokaliserat viltet börjar den driva med skall. Utmärkande för de kortbenta drivande hundarna är att drevet går långsamt. Den låga drevfarten och hundens skall gör att drevdjuret känner sig tryggt och stannar i området – det ”buktar”. Skallet har en viktig funktion till: det berättar för jägaren var drevet går fram så att han eller hon kan uppsöka en lämplig plats för att skjuta.

Alla de kortbenta raserna arbetar på liknande sätt, men vissa skillnader finns. Drevern är känd som allroundhund som jagar alla fyra viltslag. Taxens korta ben ger ett långsamt drev. Den anses vara rådjurshund i första hand och lämpar sig bäst för mindre marker.

Den används även som grythund. Beagle är lite mer högbent än de andra och används ofta i första hand för hare, även om den lika gärna jagar de andra viltslagen. Bassetraserna har blivit populära som jakthundar relativt nyligen. De driver vanligen inte lika länge som de övriga. Samtliga raser är duktiga på att spåra och används gärna som eftersökshundar.

Jaktmöjligheter

Med en kortbent drivande hund har man stora möjligheter till jakttillfällen. I och med att man kan jaga fyra viltslag finns användning för en hund av dessa raser överallt i Sverige. Det finns nog inte ett enda jaktlag där inte minst en ”smådrivare” ingår.

Jaktdressyr och träning

Injagningen handlar liksom vid all löshunds-jakt mest om att göra hunden ”skogsvan” – att få den att söka ut och ta för sig av skogens dofter. Man måste även vara inställd på att tidigt börja att träna lydnad och samarbete. De kortbenta drivande hundarna driver förhållandevis länge, mellan en och två timmar eller mer, och måste kunna kallas in vid behov. Det gäller också att öva den så kallade egna återgången – att hunden självmant återvänder till sin förare när drevet är slut.

Tax, korthårig

Jaktprov

Jaktprov för kortbenta drivande hundar går till som jakt, med den skillnaden att en domare följer jägaren och dennes hund och bedömer hundens kvaliteter under jaktdagen. På prov fälls aldrig något vilt. För tax finns utöver drevproven möjlighet att starta på grytprov.

Många ägare till kortbenta drivande hundar är även intresserade av viltspår och startar gärna på viltspårprov.

Att köpa kortbent drivande hund

Som hemmahund är den kortbenta drivande hunden vänlig och social. Inom drevet föds i princip alla hundar upp för jakt. Inom tax, beagle och basset däremot finns det uppfödare som är inriktade på hundar för utställning och rent sällskap. Innan man köper valp behöver man därför försäkra sig om att föräldradjuren används till jakt och helst kräva att detta är dokumenterat genom meriter. Är man ute efter en hund med intresse för ett visst viltslag, till exempel hare eller räv, är ett gott råd att fråga uppfödaren om hur föräldradjuren jagar, då inte alla hundar självklart har intresse för alla viltslag.

Vill du veta mer?

Svenska Taxklubben

www.taxklubben.se

Svenska Dreverklubben

www.svenskadreverklubben.se

Svenska Bassetklubben

www.sbak.nu

Svenska Beagleklubben

www.svenskabeagleklubben.se

Kortdrivare

Skogens mångsysslare

Kortdrivaren är en mångsysslare som driver rådjur, vildsvin och annat klövvilt, gör eftersök och apporterar på land och i vatten. I vissa fall jagar den även i gryt.

Kortdrivaren är en mångsidig jakthund för skogsjakt. Den jagar allt slags klövvilt och ibland småvilt, men har framför allt blivit många jägares favorit på vildsvinsjakten. Kortdrivaren gör också nytta som eftersökshund och kan dessutom utbildas till apportör både på land och i vatten. Det finns två utpräglade kortdrivarraser i Sverige: wachtelhunden och den tyska jaktterriern. Båda raser räknas som allroundhundar och har vunnit stor popularitet bland jägare. Den största skillnaden mellan dem är att den tyska jaktterriern även kan användas som grythund för jakt på räv och på grävling.

Så går jakten till

Kortdrivande hundar driver kort, därav namnet. De följer färiska spår av vilt och driver med skall i cirka 5 till 30 minuter. Utmärkande för kortdrivaren är att den självmant vänder tillbaka när den kommer till en sätgräns eller en annan naturlig gräns i marken, eller om drevet bär av för långt från föraren – den fungerar som ”sätjakthund.” Kortdrivarens arbetssätt gör att den lämpar sig framför allt för jakt i vilttäta marker.

Vid jakt efter vildsvin kan kortdrivaren arbeta på olika sätt. Om vildsvinen står still kan den skälla ståndsfall och är de i rörelse driver hunden dem. Trycker vildsvinen i sin lega kan kortdrivaren ”spränga” dem så att jägaren kommer till skott.

Utöver dessa uppgifter jagar den tyska jaktterriern även i gryt.

Både wachtelhunden och den tyska jaktteriern är duktiga på att spåra och blir med rätt utbildning goda eftersökshundar. Wachtelhunden kan även fungera som stopphund som kan hindra ett skadat vilt att gå undan eller avfånga det själv.

Jaktmöjligheter

Som ägare till en kortdrivare kan man få många möjligheter till jakt, eftersom hunden jagar i princip allt i Sverige förekommande vilt. Den som har en duktig hund kan bli erbjuden att gå som hundförare åt andra jaktlag, liksom åt jaktarrangörer. Många som har kortdrivare gör även jakteftersök och åtskilliga ekipage ingår i Nationella viltolycksrådets trafikeftersöksorganisation.

Jaktdressyr och träning

För att kortdrivaren ska fungera väl krävs en hel del utbildning, framför allt när det gäller apportering och eftersök. Räkna också med att träna en hel del lydnad. En kortdrivare har visserligen i generna att efter en stund återvända till föraren, men de flesta hundar har mycket stor jaktlust och måste kunna

kallas in när jägaren vill. Fysträning är också viktig, i synnerhet om hunden ska användas för vildsvinsjakt, som kräver både snabbhet och smidighet.

Jaktprov

Kortdrivarnas mångsidighet avspeglar sig i deras jaktprov. Ett stort antal olika provformer finns. Vid vissa prövas flertalet av hundarnas jaktliga uppgifter, till exempel skogssök och apportering i land och på vatten. Andra prov är inriktade huvudsakligen på en jaktform, till exempel vildsvinsjakt. För den tyska jaktteriern ingår även grytarbete i jaktproven.

Att köpa kortdrivare

Uppfödarna inom wachtelhund och tysk jaktterrier är i princip utan undantag inriktade på jakt. Ett gott råd är att trots detta försäkra sig om att föräldradjuren till den blivande valpen jagar det vilt man själv tänkt att jaga. Att hunden driver kan man i princip räkna med, men drevtiderna varierar. Fråga därför gärna efter hur hundens släktingar betar sig i det här avseendet. Gör man det har man goda chanserna för att få en effektiv allroundhund.

Kortdrivarna är aktiva, livliga hundar med stor arbetsvilja. Får de jaga eller spåra regelbundet fungerar de utmärkt i vardagslivet.

Tysk jaktterrier

Vill du veta mer?

Svenska Wachtelhundklubben

www.wachtelhundklubben.com

Tysk Jaktterrier klubb

www.tjtk.se

Stötande fågelhundar

Klassisk jaktform för småviltjägaren

Fartfyllt hundarbete i nära samspel med jägaren – jakten med stötande fågelhund är en spännande och klassisk jaktform för viltrika marker.

Den stötande fågelhunden är småviltjägarhund. Den används främst för fältjakt på fasan, raphöns och kanin. Engelsk cocker spaniel och engelsk springer spaniel är vanligast i den här jaktformen, de övriga spanielraserna används också i viss utsträckning.

Så går jakten till

En stötande fågelhunds uppgift är att kvickt och energiskt söka av marken efter småvilt. Hunden ska jaga i nära kontakt med föraren och alltid ”under bössan”. Avståndet ska inte vara längre än hagelbössans räckvidd, cirka 20–25 meter. När viltet går upp ska hunden

stanna upp direkt och helst sätta sig ner. Efter skottet ska den stötande fågelhunden hämta in skjutet vilt. Spaniels är duktiga apportörer såväl på land som i vatten.

Jaktmöjligheter

Jakten med stötande fågelhund lämpar sig främst för viltrika marker. Hundarnas intensiva jaktsätt gör att de passar framför allt i marker med tät och buskig vegetation. Det typiska spanielviltet, fältfågel och kanin, jagas framför allt i södra och mellersta Sverige och på Gotland.

För att jaga med stötande fågelhund behöver man ingen egen jaktmark. Många privata markägare och skogsbolag säljer möjligheter till jakt. Spaniels är efterfrågade på större fågeljakter och har man en duktig hund kan man bli inbjuden som hundförare. En

vältränad och säker spaniel kan även göra nytta som apportör på jakt efter änder och annan sjöfågel.

Jaktdressyr och träning

Som ägare till en stötande fågelhund behöver man räkna med att lägga en del tid på dressyr. En spaniel har visserligen en medfödd vilja att samarbeta, men dess jaktliga egenskaper måste ändå formas under träning. Framför allt är det den så kallade stadgan, att hunden aldrig någonsin får förfölja vilt, som måste slipas fram. Träningshjälp går att få både från rasklubbar och privata instruktörer, och träningsgrupper finns över hela Sverige.

Även jägaren behöver hålla sig i form. På spanieljakt går viltet upp utan förvarning, vilket förutsätter en säker och alert skytt.

Jaktprov

Jaktprov för spaniel går till som på praktisk jakt, men fågel fålls inte alltid. Proven består av en fältdel och ett vattenprov, där hunden ska visa sina färdigheter vid apportering i vatten. De förstnämnda är tänkta som instegsprov, och i sin allra enklaste form äger de rum i marker där det inte finns vilt.

Cocker spaniel

För tollare finns särskilda tollingprov, där hundens förmåga att locka sjöfågel prövas.

Att gå viltspårprov är en populär sysselsättning bland många spanielägare, oavsett vilken typ av hund man har (se nedan), och Svenska Spaniel- och Retrieverklubben's årliga Viltspår-SM lockar hundratals deltagare.

Att köpa stötande fågelhund

Framför allt inom cocker spaniel och springer spaniel finns uppfödare med olika avelsmål. Hundar av så kallade ”jaktlinjer” och de som föds upp för sällskap och andra ändamål är skilda populationer. Som blivande valpköpare behöver man ta reda på vilken inriktning uppfödaren har och försäkra sig om att föräldradjuren verkligen används för klassisk spanieljakt.

Jaktsäsongen för en stötande fågelhund är relativt kort, men dess arbetsvilja och intresse av att samarbeta med föraren gör att man under övrig tid med fördel kan ägna sig åt annat arbete. Spanieln, oavsett ras och inriktning, är duktig på att spåra och ägnar sig gärna åt viltspår och eftersök eller åt olika hundsporter. Som familjehundar är de stötande fågelhundarna gladlynta, vänliga, sociala och tillgivna.

En stötande fågelhund ska inte förväxlas med en så kallad stöthund. Den senare används för jakt på klövvilt och kan i princip vara av vilken ras som helst. En stöthund ska skrämma upp viltet och sedan gå efter det en kort sträcka, helst med skall, något en spaniel aldrig någonsin får göra.

Vill du veta mer?

Svenska Spaniel- och
retrieverklubben

www.ssrk.se

Stövare

Specialisterna på hare och räv

Att jaga med stövare är lika mycket att glädjas åt hundarbetet som att få möjlighet att skjuta. För stövarjägaren är hundens skall skogens musik.

Stövarna är specialister på jakten på hare och räv. De är drivande hundar, som följer drevdjurets spår under skallgivning. Sverige har fyra inhemska stövarraser: hamiltonstövare, smålandsstövare, schillerstövare och gotlandsstövare. Gruppen omfattar även finsk stövare, schweizisk stövare och stövarraser från andra länder.

Så går jakten till

Utmärkande för stövaren är dess goda näsa. Den är expert på att reda ut nattgamla slag, spår efter harens födosök, för att hitta viltet och att sedan följa detta. Stövare är spårnoga

– de klarar att följa den luriga haren trots dess avhopp och finter. Råven är lättare att följa, men även den bjuder på utmaningar i form av långa och gamla spår. Under drevet skaller hunden drevskall. Skallet berättar för jägaren hur drevet går – hur väl hunden lyckas följa drevdjuret – och inte minst var drevet går fram, så att jägaren kan välja en lämplig plats för att skjuta.

Jakten med stövare är spännande och samtidigt rofylld. Det är en klassisk jaktform som uppskattas av den som tycker om att höra hunden driva. Att lyssna till skallets intensitet, tempo, tonläge och styrka är för stövarjägaren lika viktigt som att få med sig bytet hem. Jaktformen är dessutom social. Den lämpar sig väl för den som vill sitta och småprata med jaktkamraten medan hunden driver.

Jaktmöjligheter

Hare och räv förekommer i hela landet och detsamma gör stövarjakten. För att skaffa stövare behöver man ha tillgång till en relativt stor mark. En vanlig rekommendation är minst 200 hektar. Stövarjägare ingår ofta i jaktlag, men på många platser går det också att köpa dagjaktkort för småviltjakt av skogsbolag och andra markägare. Den som vill skaffa stövare bör ha möjlighet att jaga ofta – för att lära sig harjaktens svåra konst behöver stövaren mycket erfarenhet, och att inte ha alltför långt till jaktmarken är en fördel.

Jaktdressyr och träning

Jaktformen är fysiskt krävande för hunden, och som ägare till en stövare måste man hålla sin hund i god kondition. Man får också räkna med att lägga tid på dressyr, så att man kan kalla stövaren av drevet vid behov. Inte minst gäller det att göra hunden rådjursren. Stövare är storvuxna och snabba och får inte driva detta viltslag.

Hamiltonstövare

Jaktprov

Jaktprov med stövare går till som praktisk jakt efter hare respektive räv, men viltet skjuts inte. Två klasser finns: öppenklass, som omfattar en dag, och elitklass som genomförs under två dagar. Dessutom finns särskilt rävprov på spårnö och rådjursrenhetsprov. Vilket pris hunden får beror både på drevtiden och på de egenskapspoäng som hunden får för sitt sök, arbete på slag, skall, sin drevförmåga med mera. De flesta prov innebär att domaren kommer till hundägarens mark och dömer dennes hund, men även större prov med många deltagare förekommer.

Att köpa stövare

I princip jagar alla stövarraserna på samma sätt, och vilken man väljer är i stor utsträckning en fråga om tycke och smak. I ingen av raserna förekommer någon avel för andra ändamål än jakt. Inför valköpet bör man ta reda på så mycket man kan om föräldradjurens jaktliga egenskaper. Det gäller särskilt om man tänkt sig att främst jaga räv, eftersom vissa linjer har ett mer utpräglat intresse för att jaga räv än andra.

Till sättet är stövarna utpräglat vänliga och sociala, och de trivs utmärkt som familjehundar i jägarhemmet.

Vill du veta mer?

Svenska Stövarklubben

www.stovare.se

Drivande vildsvinshundar

Vildsvin och björn i fokus

Spår, skall, stånd – de drivande vildsvinshundarnas popularitet växer i takt med vildsvinsstammen.

Drivande vildsvinshundar är en relativt ny typ av jakthundar i Sverige. De används främst för jakt på vildsvin, ibland även rovvilt och älg. Vanliga raser är slovenský kopov, griffon nivernais och plott. Till gruppen hör även griffon fauve de bretagne, posavski gonic, gonzczy polski med flera raser.

Så går jakten till

Gemensamt för de drivande vildsvinshundarna är att de driver vildsvin med skall. Precis som stövarna kan de ta an gamla spår för att hitta viltet. Under drevet går de på markvittring och behöver vanligen inte direktkontakt med viltet för att skalla. Vissa

av raserna skallar även när vildsvinet står still – de skäller ståndskall. Vildsvinshundarna är också duktiga på att driva ut vildsvinen från tätningar för att ge jägaren skottillfälle. Den goda näsan gör hundarna i den här gruppen ofta blir utmärkta eftersökshundar. De fungerar både som spårhundar och ”stophundar” som hindrar viltet från att gå undan.

Trots gemensamma drag är raserna i den här gruppen tämligen olika. Posavski gonic och griffon fauve de bretagne till exempel jagar inte bara vildsvin utan även hare och räv. Plott har blivit något av björnjägarnas favorit och används ofta som ren björnhund.

Jaktmöjligheter

Jakten med drivande vildsvinshundar är koncentrerad till södra och mellersta Sverige,

som har täta stammar av vildsvin. Björnjakten äger rum i norra Sverige. Med en duktig och vädresserad drivande vildsvinshund har man goda möjligheter till jakttillfällen. Såväl jaktlag som jaktarrangörer anlitar ofta externa hundförare vid vildsvinsjakt. Som ägare till en drivande vildsvinshund är det inte ovanligt att man har flera olika uppdragsgivare på olika orter. De drivande vildsvinshundarna är även efterfrågade som eftersökshundar på vildsvin och stora rovdjur.

Jaktdressyr och träning

En drivande vildsvinshund behöver en erfaren förare. Hundarna i den här gruppen har stort viltintresse och kräver mycket, inte minst dressyrmässigt, för att bli duktiga jakthundar. Särskilt viktigt är att lära hunden att låta bli rådjur. Det är ett måste av etiska skäl, eftersom drivande vildsvinshundar är för högbenta och snabba för detta viltslag. Jaktraditionen i rasernas hemländer skiljer sig en del från den svenska i det här avseendet – räkna med en del arbete för att göra hunden rådjursren.

Plott

Mycket viktigt är också att lära hunden att jaga självständigt. I rasernas hemländer används de drivande vildsvinshundarna ofta i ”pack”, där flera hundar arbetar samtidigt på ett vilt, men detta vill vi undvika i Sverige. Här bör en drivande vildsvinshund aldrig samjaga med andra hundar – lär hunden detta tidigt.

Jaktprov

Jaktprov för drivande vildsvinshundar äger rum under praktisk jakt, där två domare följer med och bedömer hundens arbete. Dessutom finns SKKs stambokförda anlagstest i vildsvinshägn, som testar hundens förmåga att söka och arbeta med vildsvin.

Att köpa drivande vildsvinshund

Samtliga raser inom denna grupp är ovanliga i Sverige. Som blivande valpköpare gäller det därför att vara ute i god tid, eftersom man kan behöva vänta tills man hittar kull som passar. De olika raserna har som nämnts olika profil, och även inom raserna förekommer olika egenskaper. Kontrollera att föräldradyren verkligen driver med skall. Precis som när det gäller andra jakthundar är det bästa sättet att få den hund man vill ha att före köpet se både tiken och hanen i aktion. Hemmavid är de drivande vildsvinshundarna vanligen lugna, milda och tillgivna.

Vill du veta mer?

Svenska Specialklubben
för Drivande Vildsvinshundar
www.ssdv.nu

Film om jakthundar i arbete

Här kan du se och höra på presentationer av olika jakthundsraser och få hjälp att bestämma vilken hundras som passar ditt behov bäst!

Scanna av QR-koden för att se vår film!

Hitta din valp på
Köpahund.se

Svenska Kennelklubben är hundägarnas riksorganisation och företräder alla hundar och hundägare i Sverige. Med cirka 300 000 medlemmar är vi en av landets största intresseorganisationer. Vi sprider information, utbildar och väcker debatt – och visar på den stora glädjen och nyttan med hund!

SVENSKA KENNELKLUBBEN

HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS Box 771, 191 27 Sollentuna
BESÖKSADRESS Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
MEJLADRESS kansli@skk.se
WEBBPLATS www.skk.se

Agria
Djurförsäkring

Stolt samarbetspartner sedan 1964